
Přátelství je nejlepší důvod. S Pavlem Štollem o výstavě The Baltic Way

Několik desítek černobílých dokumentárních fotografií představuje české veřejnosti unikátní projekt lidské touhy po svobodě a boje za její uskutečnění. Výstava The Baltic Way, kterou včera v přízemí hlavní budovy otevřela Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, je určena všem zájemcům o toto unikátní „dílo lidských rukou,“ nejen studentům a pedagogům. Jen jim ale patřila vernisáž, kterou spolu s děkanem FF UK PhDr. Michalem Stehlíkem, Ph.D. otevřel lotyšský prezident J.E. Valdis Zatlers. To, co při tak slavnostní příležitosti běžně zůstává skryto, je velmi pracovní charakter, který výstavu a samotnou vernisáž provázal a který po návštěvě lotyšské hlavy státu ještě zesílí. The Baltic Way a jedinečnost archaických jazyků byly příležitostí k rozhovoru s Mgr. Pavlem Štollem z Ústavu slavistických a východoevropských studií.

S jakými informacemi a jakým poselstvím přijíždí výstava The Baltic Way do Prahy?

Výstava má nejen informovat o Pobaltí, ale má předat poselství o unikátní manifestaci touhy po svobodě a obnovení nezávislosti své země, jak o tom hovořili pan prezident, pan vyslanec i náš pan děkan, touhy vyjádřené nenásilnou cestou – monumentálním lidským řetězem. Představte si to - 600 km - člověk vedle člověka - milion lidí se drží za ruce... nevím, jestli Evropa někdy zažila něco podobného. The Baltic Way je v kategorii Paměť světa zapsán na seznamu UNESCO a i to svědčí o tom, že je skutečně unikátní. Takže je dobré, aby česká veřejnost takové věci věděla. Lidský řetěz byl uskutečněn v roce 1989, čili výstava se měla konat v loňském roce, ale zase ji představujeme u příležitosti státní návštěvy lotyšského prezidenta, takže to je skvělý důvod a všechny srdečně zveme na výstavu.

[Výběr fotografií z výstavy The Baltic Way](#)

Návštěva hlavy státu je vždycky velkou podporou pro ty, kteří se v jiných zemích snaží propagovat její jazyk, kulturu a historii. Povzbudí návštěva pana prezidenta Zatlera zájem případných uchazečů o studium tohoto unikátního jazyka?

Musím říct, že nejen náš obor, tedy lotyštinu, ale i litevštinu nesmírně podporuje spolupráce s mateřskými zeměmi a pobaltské státy skutečně patří k těm, kteří velice dbají o svůj mateřský jazyk a o jeho výuku v zahraničí. Svědčí o tom už jen to, že Lotyšsko i v době těžké krize, která ho zasáhla v loňském a letošním roce, nadále v plném rozsahu financuje svůj lektorát na Univerzitě Karlově. Lotyšská jazyková agentura, která má tyto aktivity na starosti, se raději sama uskrovní, jen aby se jejich jazyk mohl vyučovat v Praze a nemám informace, že by jiná země tak ochotně financovala výuku svého jazyka. Díky této podpoře máme rodilou mluvčí, lektorku Sarmu Gintere, která výuku velmi pozdvihla, protože mít rodilého mluvčího je vždycky výhoda.

**Mgr. Pavel Štoll, Ústav
slavistických
a
východoevropských studií FF
UK**

Kolik máte v současné době studentů?

V současné době máme dva ročníky: končí 1. ročník, tam je šest studentů, a končí 4. ročník, tam jich je osm, tedy celkem čtrnáct studentů, což je na tak malý jazyk hodně, a budeme se snažit znovu otevřít tento obor i příští rok.

Kam konkrétně by se tedy měli zájemci o studium lotyštiny přihlásit?

Je možné ji studovat na Ústavu slavistických a východoevropských studií v rámci programu Východoevropská studia. Tento program má profilové jazyky a jeden z nich, tzv. jazyk A, je i lotyštinu vedle litevštiny, ukrajinštiny a ruštiny. Myslím, že zájem o studium těchto jazyků bude, i když je to skutečné nadšení, protože jistě chápete, že na tyto obory se člověk nehlásí z důvodu nějaké vidiny zbohatnutí a dobře placeného zaměstnání. Podle mě je to fandovství, ale také exkluzivní znalost.

Jaké jsou podle vašich zkušeností důvody mladých uchazečů ke studiu minoritního jazyka, jakým je lotyštinu?

Velice různé. Častým důvod bývá, že student tu zemi navštívil a má tam přátele, to je podle mě vůbec nejlepší důvod. Jsou samozřejmě i studenti, kteří se zabývají diachronní lingvistikou, zajímají je archaické jazyky, což baltické jazyky jsou velmi dobře zachovalé indoevropské jazyky. Dalšími důvody mohou být jejich osobní záliby a preference, třeba se jim líbí populární hudba z Pobaltí nebo tam mají své odborné koníčky, ale podle mě tím nejpevnějším důvodem bývá návštěva oné země a osobní přátelství, protože snaha domluvit se s přáteli je velkou motivací ke studiu jazyka. I já jsem se lotyštinu naučil díky přátelům, takže tuhle metodu doporučuji všem, kdo se tímto jazykem a kulturou chtějí zabývat.

Filozofická fakulta UK je v České republice jedinou vysokou školou, kde se učí všechny jazyky Evropské unie včetně baltických jazyků a to je velký luxus. Co je kromě peněz k tomu potřeba?

Chtěl bych velice poděkovat filozofické fakultě, která operativně a bez jakýchkoli pochyb tuto výstavu uspořádala a která především trvale podporuje nejen lotyštinu, ale výuku tak zvaně malých jazyků a malých oborů. Takže moje odpověď je, že i když to není ekonomicky výhodné, fakulta má jinou prioritu, než čistě ekonomickou. Jsem velice šťastný, že mohu působit na takovém pracovišti, které chápe důležitost minoritních jazyků a podporuje jejich studium.

Děkuji za rozhovor.

(Marie Kohoutová)

ještě o výstavě